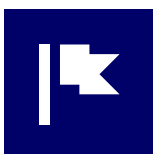

Sumario | nº44 – Febreiro 2025

EDIUS **NOVAS**

Como tramito a autorización para poder defender a miña tese?

ENTREVISTA Esther Martínez Piñeiro

«O frecuente é que as persoas doutorandas estean familiarizadas coa metodoloxía cuantitativa, pero teñen escaso coñecemento da cualitativa que pode resultar útil para a súa tese»

3MT®

Como explicar a túa tese en tres minutos?

EDIUS **NOVAS**

Victoria Otero Espinar, nova presidenta da Real Sociedade Matemática Española

EDIUS **NOVAS**

IV Premio á Mellor Tese en Humanidades Dixitais

EDIUS **NOVAS**

ANECA actualiza a guía sobre os sexenios de investigación

EDIUS **NOVAS**

Cando e como se fai a avaliación anual na etapa de doutoramento?

EDIUS **NOVAS**

Convocatoria contratos predoutorais (FPU 2024)

EDIUS **NOVAS**

Aberto o prazo para a primeira convocatoria de expresións de interese para o EUniWell Champions Scheme

EDIUS **NOVAS**

A Sociedade Nuclear Española (SNE) convoca a undécima edición do certame que reconece as mellor tese de doutoramento

EDIUS **NOVAS**

A EDIUS automatiza o envío por mail dos certificados dos cursos de formación

OPINIÓN

Quen é quen na tese?

EDIUS **NOVAS**

A Escola Internacional de Doutoramento avaliará o grao de satisfacción cos cursos de formación con enquisas *online* ao alumando

3MT®

Como explicar a túa tese en tres minutos?

A Escola de Doutoramento Internacional da USC convoca a IV edición do Three Minute Thesis (3MT®), un concurso de comunicación para investigadoras/es predoutorais de todas as áreas do coñecemento.

O concurso abrirá o prazo de envío de vídeos o 1 de abril e pechará o día 30 do mesmo mes de abril. O requisito para participar nesta cuarta edición do 3MT é estar matriculado/a nun programa de doutoramento da USC no curso 2024/2025 e non ter defendido aínda a tese.

Iniciado pola Universidade de Queensland en 2008, o 3MT cultiva as habilidades de comunicación académica, de presentación e de investigación do estudiantado. O concurso apoia a capacidade do alumnado de doutoramento para explicar eficazmente a súa investigación en tres minutos, nunha linguaxe adecuada para un público non especializado.

[↩ Ir ao sumario](#)

Esta competición reta ao estudiantado de doutoramento a consolidar as súas hipóteses, obxectivos e ideas, así como a validez e importancia dos

resultados da súa investigación, e a presentalos de xeito claro e conciso, empregando unicamente os recursos propios da oratoria e da retórica, esenciais para as súas futuras carreiras profesionais. O escaso tempo do que dispoñen obrígalles a preparar discursos claros e efectivos, que transmitan en poucas palabras a importancia do tema de investigación de xeito sinxelo e comprensible para os non expertos.

A selección dos vídeos finalistas estará a cargo dun comité académico conformado por membros da EDIUS e do profesorado da USC. Este comité será o encargado de elixir un máximo de 20 vídeos, 5 por cada área de coñecemento (Artes e Humanidades; Ciencias e Enxeñaría; Ciencias da Saúde; e Ciencias Sociais) que concorrerán nunha Gran Final.

Os 20 vídeos finalistas concursarán nunha Gran Final que se celebrará a primeira semana do mes de xuño, nun lugar aínda por determinar. As 20 persoas finalistas farán a presentación da súa investigación en persoa. A exposición, que se fará diante do xurado e do público, deberá respectar o tempo (3 minutos) e o guión do traballo presentado en formato vídeo. Nesta gala serán entregados os catro Premios de Excelencia de Divulgación Científica, un por cada área.

O xurado terá en conta aspectos do contido das presentacións así como a capacidade comunicativa dos candidatos e candidatas, independentemente da área de coñecemento á que se adscriban. A EDIUS premiará aos doutorandos e doutorandas gañadores dos Premios de Excelencia de Divulgación Científica cun agasallo aínda por determinar.

CURSO SOBRE O PITCH, EN MARZO

Este ano, volverá a impartirse o curso “Three Minute Thesis: O *pitch* como ferramenta para unha comunicación científica eficaz”, unha formación na que as persoas asistentes poderán aprender estratexias para comunicar o contido da súa investigación de xeito eficiente e adaptando os seus discursos ás dinámicas do *pitch*.

O curso celebrarase, de xeito presencial, entre os días 12 e 13 de marzo na Facultade de Ciencias da Comunicación en Santiago de Compostela. Os profesores Roi Méndez Fernández e Marta Rodríguez Castro serán os encargados de impartir esta formación. En breve poderedes atopar no apartado de **FORMACIÓN** da web da EDIUS toda a información sobre este curso, así como o xeito de inscribivros.

 [Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

Como tramito a autorización para poder defender a miña tese?

Unha vez que a tese estea finalizada, terás que solicitar a aprobación para a súa defensa.

Unha vez que a investigación estea finalizada, terás que solicitar a aprobación para a súa defensa. Deberás presentar a través da **Secretaría Virtual do Alumno (SVA)** a solicitude de defensa acompañada da documentación relativa á túa tese.

A solicitude realizarase de modo electrónico a través da SVA polo que non precisas de sinatura electrónica. A(s) persoa(s) directora(s) recibirá un correo para avaliar a solicitude. Con antelación a que finalice o prazo para a presentación terás que comprobar unha serie de requisitos que podes ver [nesta ligazón](#). A Secretaría Virtual permite que durante un período poidas ir engadindo documentación sen que desapareza cando desconectes a sesión.

Preparar o exemplar electrónico da tese é un dos pasos máis importantes. Trátase dun documento obrigatorio creado en formato PDF tamaño A4 que debe estar desprotexido (sen contrasinal e sen sinaturas). Ademais, debes consultar os [códigos UNESCO](#) para cumprimentar correctamente o apartado correspondente da solicitude.

É obrigatorio que indiques un correo electrónico, nel recibirás as distintas notificacións que se vaian producindo. Revisada a documentación recibida de forma telemática a través de Xescampus, no suposto de estar incorrecta, o teu Programa de Doutoramento che requirirá para que se emende. Se está todo correcto, procederase á informar pola CAPD e por dúas persoas externas expertas. No caso de informe favorable pola CAPD remitirase o pdf da tese e o resto da documentación para a súa revisión na EDIUS e posteriormente iniciarase a apertura do prazo de exposición que será de 10 días hábiles en período lectivo.

Tras este período a Comisión Executiva da EDIUS revisará a túa tese e poderá requirirte algún tipo de mellora. No caso de que non sexa necesario e se che comunique a autorización de defensa da tese, deberás realizar o pago das taxas en concepto de defensa a través da SVA, dar-te de alta e cubrir a ficha Teseo e, por último, contactar co teu programa de doutoramento para xestionar os trámites de comunicación da data de defensa.

 [Ir ao sumario](#)

**María del Carmen
Sánchez Carreira**

Ciencias Sociais
e Xurídicas

*«A tese máis que
un traballo é unha
paixón polo saber
no sentido máis
amplo (saber, saber
facer, saber ser)»*

[↩ Ir ao sumario](#)

OPINIÓN

Quen é quen na tese?

A tese consiste nunha investigación orixinal e avanzada sobre unha determinada temática para obter o maior grao académico. Aínda que se trata dun traballo realizado autonomamente, diversas persoas, órganos e entidades acompañan ao longo dos anos do doutoramento, facendo máis levadeiros os momentos de soidade.

O principal protagonismo recae na persoa que realiza a tese, que é a súa autora. Asume as diversas tarefas que require o desenvolvemento dunha investigación e a elaboración dunha tese, incluíndo a formación e desenvolvemento de competencias, así como o respecto aos aspectos legais e éticos, seguindo o Código de Boas Prácticas da Investigación da USC. A tese máis que un traballo é unha paixón polo saber no sentido máis amplo (saber, saber facer, saber ser). Dese xeito, o intenso traballo e dedicación que require, compénsase pola satisfacción de contribuir a xerar coñecemento científico, dando resposta a unha pregunta relevante.

Un papel salientable corresponde á persoa que dirixe a tese, que acompaña nas distintas fases, guiando e orientando na toma de decisións. As súas funcións son cruciais e diversas nas distintas fases, sendo máis intensas nas etapas inicial e final. A comunicación regular é importante no desenvolvemento da tese. Tamén pode haber codireccións.

A persoa titora da tese, que pode coincidir coa que dirixe a tese ou non, actúa como interlocutora entre a persoa doutoranda e o programa de doutoramento.

Ademais, a Comisión Académica do Programa de Doutoramento, a súa coordinación e secretaría asumen a responsabilidade do programa e son a primeira liña de moitos trámites e do seguimento académico. Por riba, atopámonos coa Escola de Doutoramento Internacional da USC (EDIUS), coordinada por un director e con subdirectores nas catro grandes áreas de coñecemento, encargada da xestión, planificación e seguimento dos doutoramentos. Non se pode esquecer ao profesorado que participa nos programas e nas actividades formativas.

Dependendo das mencións ás que opte a tese atopámonos coas persoas que titorizan as estadias de investigación ou nas empresas.

As persoas que conforman o tribunal da tese e as persoas expertas externas que emiten os informes previos dende o 1 de setembro de 2024 son fundamentais para culminar o doutoramento.

Grupos de investigación, departamentos, facultades, ou centros de investigación son unidades que poden axudar nalgunha das fases, ao igual que as entidades que contribúen, dalgún xeito, ao financiamento da tese.

Finalmente, pero non menos importante, a familia e as amizades son un pilar fundamental para acadar o fin, especialmente nos momentos máis complexos, como as estadias ou as etapas nas que a tese o é todo e queda escaso tempo para acompañar.

Cando e como se fai a avaliación anual na etapa de doutoramento?

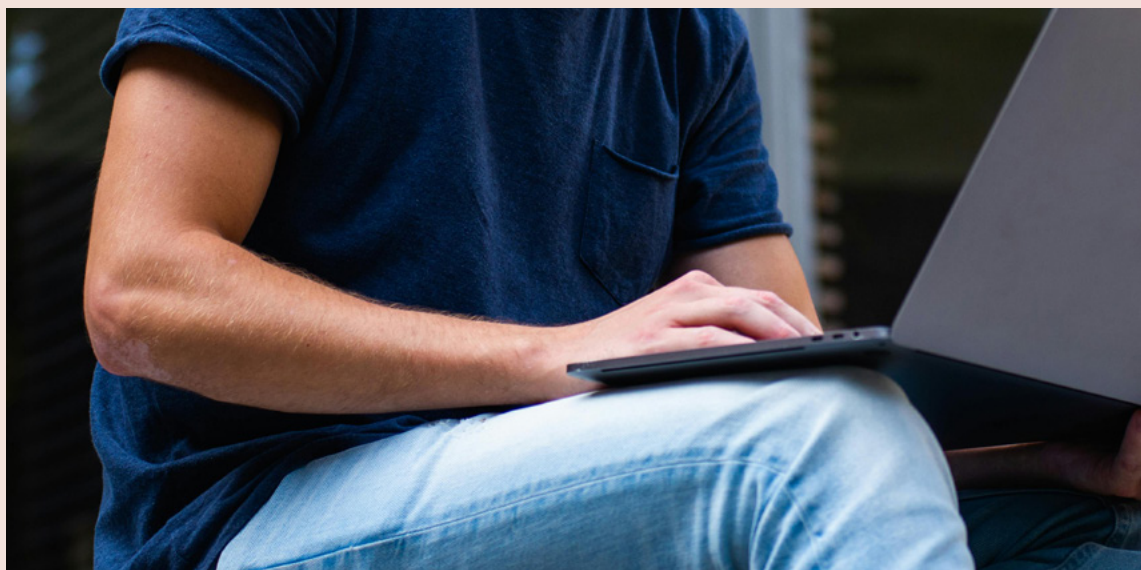
A Comisión Académica do programa de doutoramento (en adiante CAPD) avaliará anualmente o progreso da persoa doutoranda tendo en conta o plan de investigación, o plan de formación e o documento de actividades. Para isto, a CAPD dispoñerá dos informes que deberá emitir o perfil autorizado.

No caso de que a Comisión detecte carencias importantes e, polo tanto, a persoa doutoranda reciba unha avaliación anual negativa, que será debidamente motivada mediante informe da CAPD, aquela deberá ser reavaliada segundo o prazo fixado pola Universidade, nunca excedendo os seis meses desde a anterior avaliación, para demostrar a superación

das carencias sinaladas previamente pola CAPD.

Se esas carencias continúan existindo, a CAPD deberá emitir un informe negativo definitivo debidamente motivado, logo dunha audiencia á persoa interesada. Contra a avaliación negativa definitiva, a persoa doutoranda poderá solicitar a súa revisión de forma motivada ante a CAPD nos prazos marcados pola USC.

No caso de desestimación da súa reclamación, a persoa doutoranda causará baixa definitiva no programa mediante resolución reitoral. Contra esta resolución, a persoa doutoranda poderá interpoñer recurso potestativo de reposición ante o reitor ou reitora.

EDIUS **NOVAS**

A profesora María José Ginzo recolle o distintivo á mellor tese da III edición do premio Sociedade Internacional de Humanidades Dixitais Hispánicas – Fundación BBVA

A profesora axudante doutora do Departamento de Estatística, Análise Matemática e Optimización da USC, María José Ginzo Villamayor, foi a gañadora da edición anterior do Premio Sociedade Internacional de Humanidades Dixitais Hispánicas-Fundación BBVA á Mellor Tese Doutoral 2023, un galardón que recolleu o pasado mes de xaneiro.

A tese de María José Ginzo, “Técnicas estadísticas en xeolingüística. Modelización onomástica”, analiza a distribución xeográfica dos apelidos para estudar os movementos da poboación, centrándose en Galicia e ampliando a análise a outras rexións españolas. Nunha entrevista que fixemos con ela cando lle foi comunicado este recoñecemento, a profesora explicaba que a súa investigación “abre novas vías para a investigación nesta campo mediante a aplicación de métodos estadísticos avanzados”. Ginzo engadía que o feito de que os modelos e métodos desenvolto sexan extrapolables a outras rexións ou a outros contextos aumenta o impacto potencial, “permitindo que outros investigadores utilicen e adapten estas técnicas en diferentes contextos xeográficos e culturais”.

María José Ginzo desenvolveu na súa tese ferramentas estadísticas avanzadas e técnicas dixitais innovadoras para examinar máis de 160.000 apelidos e representou as súas conclusións en diversos mapas e gráficas, unhas conclusións antes ocultas nos datos dos apelidos e que ademais foron validadas polo Instituto da Lingua Galega. Esta investigación contribúe a comprender mellor a relación entre a lingua e o contexto humano.

Como destacou Ginzo na conferencia pronunciada tras a entrega do premio, “é crucial utilizar ferramentas

estadísticas adecuadas que permitan analizar as distribucións, patróns e tendencias espaciais e temporais dos apelidos coa fin de comprender mellor a súa evolución e a súa relación con distintos contextos sociais e culturais ao longo do tempo”. “No estudo onomástico, os datos relativos a apelidos e nomes posúen unha carga histórica, cultural e xeográfica importante”, explicou a premiada, que tratou precisamente de desentrañar a relación entre os movementos da poboación ao longo das décadas coa maneira na que se agrupan os apelidos. “A análise dos patróns de apelidos proporciona información sobre a dinámica dos movementos da poboación a curto e longo prazo”.

Ademais de plasmar as súas conclusións en diversos mapas e gráficas que permiten visualizalas de maneira intuitiva, a investigadora desenvolveu unha biblioteca de *software*, publicada en código aberto, que facilita a reprodución dos resultados da tese e a aplicación das técnicas desenvoltoas a outras bases de datos.

A galardoada puxo o foco sobre a relación proveitosa que puido establecer na súa tese entre as humanidades e a estatística, “integrando métodos cuantitativos e cualitativos e demostrando que a colaboración entre campos do coñecemento é clave para abordar as preguntas máis apremiantes da nosa sociedade”.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

A Sociedade Nuclear Española (SNE) convoca a undécima edición do certame que reconece as mellor tese de doutoramento

A Sociedade Nuclear Española (**SNE**) convoca a undécima edición do Premio SNE para Teses de Doutoramento. Poden optar ao premio as teses de contidos relacionados coa ciencia e tecnoloxía nuclear, que foran presentadas en universidades españolas ou por cidadáns españois en universidades estranxeiras en países con representación na Sociedade Nuclear Europea (ENS) que se defenderan e obtiveran a cualificación correspondente en 2024.

A persoa gañadora recibirá un premio de 2.000 euros, unha placa e un diploma acreditativo. Ade-

mais, o traballo gañador optará ao Premio á Mellor Tese outorgado pola Sociedade Nuclear Europea (ENS), no caso de que volva a ser convocado. O autor ou autora tamén poderá presentar o seu traballo como ponencia dentro da Reunión Anual da SNE que se celebrará este ano 2025. As persoas interesadas deberán entregar a documentación indicada nas bases da convocatoria ao correo electrónico comision.technica@sne.es non máis tarde do día 7 de febreiro de 2025. O fallo farase público antes de finalizar o mes de marzo de 2025.

[Consulta aquí as bases da convocatoria.](#)

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

Aberto o prazo para a primeira convocatoria de expresións de interese para o EUniWell Champions Scheme

A Universidade Europea do Benestar convoca, ademais, a oitava edición do 'Seed Funding'

A Universidade Europea do Benestar (EUniWell) vén de anunciar a primeira convocatoria de Expresións de Interese para o EUniWell Champions Scheme, programa que coordina a Universidade de Santiago. Trátase dunha iniciativa dirixida ao persoal investigador *sénior* interesado en asumir un rol de liderado a curto prazo na promoción da misión de EUniWell, tanto dentro como fóra desta alianza europea de universidades.

Esta convocatoria seleccionará a nove persoas que actuarán como embaixadoras de EUniWell, co obxectivo de promover o benestar, fomentar a colaboración entre as comunidades académicas e axudar a definir as direccións estratégicas do consorcio. Neste primeiro chamamento de Expresións de Interese para o EUniWell Champions Scheme, pódese presentar persoal investigador *sénior* contratado actualmente na Universidade de Santiago de Compostela ou nalgunha das seguintes institucións tamén membros de EUniWell: Colonia, Constanza, Florencia, Inalco, Linnaeus, Murcia, Nantes ou Semmelweis.

[↩ Ir ao sumario](#)

As persoas seleccionadas recibirán un orzamento de até 15.000 euros para apoiar as súas actividades durante un período de seis meses. O prazo de solicitudes permanecerá aberto até o 28 de febreiro ás 17:00 horas e o resultado final anunciarase antes do 30 de abril.

O EUniWell Champions Scheme é un programa coordinado pola USC como parte dos cometidos do Paquete de Traballo 8 (WP8), dedicado á investigación, innovación e emprendemento, e que lidera no marco do proxecto EUniWell-Weff da alianza EUniWell.

SESIÓN INFORMATIVA E PREGUNTAS FRECUENTES

Está prevista a realización dunha sesión informativa en liña para presentar a convocatoria e resolver calquera dúbida sobre o proceso de solicitude. A data anunciarase proximamente coa antelación oportuna. As persoas interesadas poden consultar [a convocatoria completa na páxina web de EUniWell](#), onde atoparán tamén un documento de preguntas frecuentes. As consultas poden dirixirse ao enderezo euniwell.wp8@usc.gal.

NOVA EDICIÓN DO PROGRAMA SEED FUNDING

A EUniWell lanza tamén unha nova edición dunha das súas iniciativas insignia: o programa Seed Funding, orientado á financiación de proxectos que melloren de xeito significativo o benestar na saúde, na educación, na cultura, na universidade, na esfera persoal ou, en xeral, na sociedade. [A oitava convocatoria Seed Funding](#) de EUniWell estará aberta até o 16 de marzo de 2025. A resolución cos proxectos seleccionados coñecerase no mes de maio.

Seed Funding persegue que persoal investigador, profesorado, estudiantado e persoal administrativo das universidades integradas no consorcio EUniWell colaboren na posta en marcha de proxectos innovadores. As propostas de colaboración deben ser presentadas por persoal ou estudiantado de polo menos catro universidades da alianza. Os proxectos seleccionados, que terán unha duración de até 12 meses, recibirán unha subvención máxima de 25.000 euros a distribuír entre os diferentes socios.

SESIÓNS INFORMATIVAS

A Oficina EUniWell da USC organizará no mes de febreiro unha sesión informativa a fin de orientar no proceso de solicitude. Porén, as consultas xerais sobre esta convocatoria poden dirixirse ao enderezo euniwell@usc.gal. Adicionalmente, EUniWell celebrará tamén neste mes encontros virtuais en inglés para resolver dúbidas sobre a oitava convocatoria: o 5 e o 13 de febreiro, en horario de 12.00 a 13.30 horas.

EDIUS NOVAS

ANECA actualiza a guía sobre os sexenios de investigación

Aberto o prazo de solicitude: do 13 de xaneiro ao a 3 de febreiro (2025)

A Biblioteca Universitaria acaba de actualizar a guía sobre **Sexenios de investigación**, co fin de ofrecer soporte ao Persoal Docente e Investigador da USC na solicitude para avaliar a carreira investigadora, no marco da convocatoria 2024 que se abriu o pasado 13 de xaneiro e remata o 3 de febreiro. Como novidade, a guía incorpora este ano unha ligazón a **un vídeo** elaborado pola Fundación Dialnet no que se explican os pasos que se deben seguir dende o Portal de Investigación para descargar informes.

Para que as dúbidas que xurdan na comunidade universitaria da USC poidan ser aclaradas pola Biblioteca, pode enviarse un correo electrónico a **biblioteca.xeral.servizos@usc.gal** e/ou dirixirse á biblioteca de referencia na USC de cada PDI. A BUSC estará pendente das posibles aclaracións e respostas a consultas que se reciban da ANECA sobre esta convocatoria, polo que pode haber contidos que se sigan actualizando nas vindeiras semanas.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

Convocatoria contratos predoutorais (FPU 2024)

O pasado 17 de xaneiro abriuse o prazo para a convocatoria dos contratos FPU 2024, que permanecerá aberto até o 14 de febreiro.

A nova convocatoria incorpora algúns importantes cambios relativos ao baremo de avaliación. Noutros aspectos, mantén as novidades que xa se introduciron nas dúas últimas convocatorias, en concreto, a simplificación da estrutura de tramitación, que queda reducida a unha fase. Con relación ao proceso de avaliación, a puntuación total terá en conta a nota media ponderada e as avaliacións favorables certificadas pola Comisión Académica, até un máximo de 100 puntos.

Podes atopar toda a [información detallada nesta ligazón](#) e acceder á [convocatoria aquí](#).

↩ Ir ao sumario

EDIUS NOVAS

IV Premio á Mellor Tese en Humanidades Dixitais

A Sociedade Internacional de Humanidades Dixitais Hispánicas (HDH) e a Fundación BBVA convocan, de maneira conxunta, a cuarta edición do **Premio Sociedade Internacional de Humanidades Dixitais Hispánicas – Fundación BBVA** á Mellor Tese de Doutoramento desenvolvida no campo das Humanidades Dixitais.

A HDH ten entre os seus obxectivos desenvolver instrumentos que fomenten unha investigación innovadora e de calidade no ámbito das Humanidades Dixitais, unha finalidade complementaria co pulo da investigación científica e a creación cultural no que a Fundación BBVA centra a súa actividade.

Ambas as dúas institucións convocan estes premios de ámbito estatal para recoñecer o traballo levado a cabo por persoal investigador cuxas teses representen un avance significativo neste campo. Este premio recoñece, con periodicidade anual, contribucións que, desde a innovación, a creatividade, a orixinalidade e a rigorosidade científica neste campo, utilicen as tecnoloxías da información ou outras técnicas, ferramentas, metodoloxías computacionais e procesos de automatización avanzados, ou estean relacionadas co ecosistema dixital, e presenten unha elevada capacidade para facer avanzar o coñecemento producido nas disciplinas humanísticas. O seu obxectivo é, de maneira complementaria, servir de estímulo aos investigadores e investigadoras novos que desenvolven o seu labor neste ámbito.

O prazo de presentación remata o 18 de febreiro de 2025.

EDIUS NOVAS

Victoria Otero Espinar, nova presidenta da Real Sociedade Matemática Española

Otero Espinar era xa dende 2022 vicepresidenta desta sociedade científica referente en España.

A catedrática de Análise Matemática da USC Victoria Otero Espinar é a nova presidenta da Real Sociedade Matemática Española (**RSME**) logo de rematar o proceso de votación para a renovación do primeiro terzo da súa xunta de goberno, correspondente á presidencia e tres vogalías, ademais dunha vogalía interina.

Victoria Otero, que toma o relevo de Eva Gallardo, da Universidade Complutense de Madrid, conta cunha ampla traxectoria académica e de xestión. A investigadora do Centro de Investigación e Tecnoloxía Matemática de Galicia (**Citmaga**) foi vicerreitora de Titulacións da USC e decana da Facultade de Matemáticas. Na RSME, da que até agora era vicepresidenta primeira, presidiu a Comisión Profesional (2015-2019) e dende 2015 a Comisión RSME-RAE. Estivo tamén á fronte da Conferencia de Decanos de Matemáticas ata 2017.

As súas liñas de investigación encádranse no eido das ecuacións diferenciais e en diferenzas, sistemas dinámicos e biomatemáticas. É autora de preto de 60 artigos científicos e participou en máis de 40 proxectos de I+D financiados en convocatorias públicas europeas, estatais e autonómicas.

Victoria Otero Espinar é doutora en Matemáticas (1992) pola Universidade de Santiago de Compostela. Realizou a súa tese baixo a dirección dos doutores Charles Tresser (Universidad de Nice e Centro de Investigación IBM en New York) e Fernando Costal (USC), sobre Sistemas Dinámicos Discretos. Estivo vinculada desde 1986 á USC ocupando diversos postos docentes.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

A EDIUS automatiza o envío por mail dos certificados dos cursos de formación

O enderezo electrónico será sempre o que o doutorando/a posúa como alumno/a da USC, co seu código de acceso seguido de @rai.usc.es.

A asistencia aos cursos de formación organizados pola Escola Internacional de Doutoramento da USC supón a expedición dun certificado, sempre e cando as persoas asistentes superen favorablemente a formación. É obrigatorio asistir como mínimo ao 80% das aulas e facer as tarefas encomendadas para ser APTO/A e ter a certificación da actividade.

Este documento será enviado automaticamente ao interesado ou interesada, nun período prudencial, por correo electrónico. Ao igual que todas as comunicacións institucionais coa Universidade, o enderezo electrónico de envío será sempre o que o doutorando/a posúa como alumno/a da USC, co seu código de acceso segui-

do de @rai.usc.es. O alumnado é o responsable de descargar e gardar este documento de forma conveniente para un posible uso posterior.

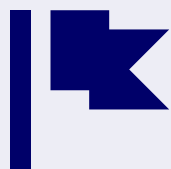
Antes de proceder ao envío das certificacións, o profesorado encargado de impartir a formación deberá pechar as actas. Nalgúns casos, previamente, teñen que corrixir e avaliar os traballos realizados ao longo do período de formación. Ademais, todos os certificados precisan da sinatura do director da EDIUS. Estes trámites burocráticos poden retrasar a súa emisión. O tempo para corrixir e avaliar os traballos, cubrir actas e tramitar as certificacións pode provocar un retraso de até dous meses.

Hai doutorandos e doutorandas que asisten aos cursos de formación interesados en subir os certificados ao Documento de Actividades, que é o rexistro individualizado de control de todas as actividades realizadas cada curso académico relacionadas co programa e coa tese. Este curso,

o prazo para subir a documentación a este rexistro finaliza no vindeiro mes de xuño de 2025 e a Escola garante que nesta data estarán emitidos os certificados dos cursos anteriores. De todos os xeitos, convén lembrar que calquera estudante ten á súa disposición na súa propia secretaría virtual a lista de cursos aprobados. Para velo, debe revisar o apartado “As miñas actividades”.

Os cursos de formación da EDIUS están abertos a todo o alumnado pero non todas as persoas deben cursalos. As persoas doutorandas poden consultar co seu director/a (ou tutor/a), ou cos responsables do seu Programa de Doutoramento, cales son aqueles cursos que deberían facer. Tamén é importante que lean atentamente os requisitos de cada formación, tendo en conta á hora de matricularse a modalidade (presencial, telemático ou mixto), idioma, horarios, contidos e competencias e habilidades así como o modalidade de avaliación.

 [Ir ao sumario](#)

Formación

Actividades

Febreiro 2025

Aspectos éticos da investigación en biomedicina

Presencial 5 de febreiro de 2025

Salón de grao Facultade de Farmacia

Matricula: do 22 de xaneiro ao 3 de febreiro de 2025

Horario: 10:00h

How to transfer my research to society? Training in Innovation Skills

6, 13, 20 y 27 de febreiro de 2025

Actividade ONLINE

Matricula: do 21 ao 28 de xaneiro de 2025

Horario: de 10:00h a 13:00h

Deseño e preparación de presentacións

21 e 28 de febreiro (presencial) e 7 de marzo (online) de 2025
Aula INFORMÁTICA 3 da Facultade de Veterinaria de Lugo

Matricula: do 7 ao 14 de febreiro de 2025

Horario: de 9:30h a 13:30h

EDIUS NOVAS

A Escola Internacional de Doutoramento avaliará o grao de satisfacción cos cursos de formación con enquisas *online* ao alumando

Estas enquisas enviaranse cada dous meses sobre os cursos xa rematados.

Co obxectivo de seguir mellorando, a EDIUS puxo en marcha este curso un método de avaliación dos cursos de formación que oferta ao alumnado de doutoramento. Deste xeito, os doutorandos e doutorandas matriculados recibirán, a través do seu correo electrónico corporativo da USC, unha ligazón para avaliar o desenvolvemento do curso no que estiveron matriculados.

Serán catro preguntas moi sinxelas para avaliar o grao de satisfacción co propio curso, co profesorado, cos medios á súa disposición e, por último, unha pregunta sobre se recomendarían esa formación a outras persoas.

Desde a Escola faise un chamamento a todo o alumnado de doutoramento que asiste a estes cursos para que participe nestas enquisas, unha ferramenta moi útil para coñecer de primeira man a súa opinión. Este *feedback* é imprescindible para saber se os cursos programados son unha boa formación complementaria á actividade investigadora do alumnado, que lles permite fortalecer competencias e habilidades tales como a comprensión das metodoloxías e técnicas de investigación, os procesos de documentación científica, técnicas e métodos de comunicación científica e mais a redacción de traballos de investigación.

[↩ Ir ao sumario](#)

ENTREVISTA

Esther Martínez
Piñeiro

Esther Martínez Piñeiro, profesora do curso Métodos de investigación cualitativa para a elaboración de teses de Ciencias Sociais

«O frecuente é que as persoas doutorandas estean familiarizadas coa metodoloxía cuantitativa, pero teñen escaso coñecemento da cualitativa que pode resultar útil para a súa tese»

“Introducción á investigación cualitativa nas Ciencias Sociais” é o título dun seminario destinado ao alumnado de doutoramento desta área e que se desenvolveu, por primeira vez, ao longo do pasado mes de xaneiro. Esther Martínez Piñeiro e José Pablo Franco López foron os profesores encargados de impartir este seminario, que achegou ao alumnado á metodoloxía cualitativa como unha opción a ter en conta no deseño empírico das súas teses doutorais.

Esther Martínez contounos como foi a experiencia e as variadas aplicacións da metodoloxía cualitativa nos traballos de tese, “empregando técnicas de recollida de datos abertas que xeran información rica, non cuantitativa e non estandarizada”.

Por que consideras necesaria unha formación sobre Investigación Cualitativa?

A formación en metodoloxías de investigación ten unha presenza desigual nos nosos plans de estudo, pero resulta imprescindible para realizar unha tese doutoral. O máis frecuente ademais é que as persoas doutorandas estean familiarizadas coa metodoloxía cuantitativa, que é a máis empregada, pero teñen un escaso coñecemento da investigación cualitativa que pode resultar útil para os seus traballos de tese ou para proxectos futuros. Coñecer ambos enfoques permite poder valorar o seu emprego en función dos nosos propósitos.

En que consiste esta metodoloxía investigadora? Poderías sinalar algunha das características máis importantes?

Esta perspectiva metodolóxica busca a comprensión en profundidade das prácticas, procesos e problemas sociais, centrando a mirada na perspectiva dos suxeitos, achegándose ao significado que teñen para eles. En como son vividos. Pon o foco, polo tanto, no punto de vista dos colectivos e das persoas implicadas no tema de estudo nun contexto concreto. Esta me-

todoloxía -que ten as súas bases epistemolóxicas no construtivismo- e as súas principais raíces filosóficas na fenomenoloxía e no interaccionismo simbólico – caracterízase pola intención de comprender unha parcela da realidade, achegándose ao significado que os protagonistas lle outorgan, fronte á busca de leis universais que a expliquen. Os seus deseños son flexibles para adaptarse a unha realidade dinámica e construída polos suxeitos, ten un carácter indutivo, no que as hipóteses emerxen ao longo do proceso de investigación, non busca a xeneralización dos resultados, senón o coñecemento idiográfico. Ademais, emprega técnicas de recollida de datos abertas que xeran información rica, non cuantitativa e non estandarizada, como as entrevistas en profundidade ou os grupos de discusión e técnicas de análise centradas na extracción de significado dos datos cualitativos recollidos, como a análise do discurso, entre outras.

Poderías poñer algún exemplo?

Unha investigación social que teña como tópico de estudo a inserción laboral das persoas recentemente graduadas, desde unha perspectiva cuantitativa terá interese en coñecer o tempo medio que tardan en atopar un emprego, as posibles diferencias en función do tipo de carreira e do xénero, o tipo de contrato máis habitual, as variables explicativas da inserción ou non no campo profesional, etc. Un estudo cualitativo buscará comprender en profundidade ese proceso de inserción, como é vivido polos suxeitos, que barreiras atoparon, que limitacións sentiron. Son polo tanto perspectivas que responden a obxectivos distintos pero que poden complementarse para obter un coñecemento máis rico e completo dunha mesma problemática.

Cales son os principais métodos de investigación cualitativa?

Aínda que non existe un acordo total entre os principais autores e autoras, hai claramente algunhas aproximacións que son consideradas por todos eles métodos cualitativos. Indubidablemente debemos citar a etnografía, e estudo de casos que se recollen na clasificación de Denzin e Lincoln (2018), Creswell (2013) ou Merriam (2009), pero tamén outras con ampla tradición como a teoría fundamentada, o método biográfico ou o fenomenolóxico.

Que vantaxes supón empregar este método de investigación? Por que está recomendado para o alumnado de Ciencias Sociais e Xurídicas?

Neste curso de formación optamos por abordar o método de estudo de casos, pola súa aplicabilidade en distintos contextos, e desde distintas disci-

plinas, para abordar obxectivos moi diversos e pola súa factibilidade, polo que pode ser interesante para telo en conta nos deseños das investigacións dos seus traballos. Os estudos de caso están dirixidos á análise profunda e detallada dunha ou varias unidades ou casos, sexan estes suxeitos, organizacións, institucións, programas, concellos, etc. Este método permite obter un coñecemento rico e completo dos casos, desde unha perspectiva descritiva, exploratoria ou cunha finalidade explicativa. Así que é axeitado para achegarse a un fenómeno complexo, ou novo, a un caso paradigmático ou para xerar modelos teóricos que expliquen os fenómenos dos casos estudados. É amplamente empregado nas ciencias empresariais e en educación e psicoloxía por exemplo, por iso optamos por abordalo.

«Este método permite obter un coñecemento rico e completo dos casos, desde unha perspectiva descritiva, exploratoria ou cunha finalidade explicativa»

Pode ser a investigación cualitativa igualmente sistemática e rigorosa?

Si, por suposto. Os estudos cualitativos seguen procesos sistemáticos nos que se empregan procedementos para garantir a confiabilidade dos resultados, a triangulación de datos, técnicas e informantes, a presenza prolongada no campo, a descrición detallada dos contextos, a revisión por parte de investigadores/as externos, etc. Desde unha perspectiva cuantitativa ténselles achacado que non é posible xeneralizar os resultados, sen embargo isto non invalida os estudos cando estes están feitos con rigor. A investigación cualitativa ten especial relevancia en estudos de tipo exploratorio, para coñecer novas realidades e problemáticas, para abrir novas liñas de traballo e de investigación e son especialmente útiles en deseños de tipo mixto, pero tamén teñen valor *per se*.

Como foi a resposta desta primeira edición do curso?

O curso tivo boa acollida, xa que se inscribiron dezaseis persoas doutorandas procedentes de dez programas de doutorado distintos, principalmente do ámbito da economía e da educación. Desde a primeira sesión tentamos adaptar os contidos aos seus intereses para que resultara de maior utilidade. O grupo aproveitou para expor dúbidas e supostos relacionados cos seus traballos e familiarizarse coa bibliografía do campo.

Teses

Xaneiro 2025

Potencial das algas pardas como biomonitores de elementos contaminantes: importancia dos mecanismos de carga

ANTÓN VÁZQUEZ ARIAS

Director/es: Jesús Ramón Aboal Viñas

PD: Medio Ambiente e Recursos Naturais

Data: 08/01/2025 - Presencial

Resumo:

A contaminación por elementos potencialmente tóxicos (PTEs) é unha das principais ameazas para os ecosistemas mariños costeiros. Unha técnica que se propuxo para monitorizar as concentracións de PTEs é a biomonitorización con algas, que consiste en medir as concentracións de contaminantes nas algas para coñecer a contaminación do seu ambiente. Non obstante, a falta dun protocolo estandarizado limitou a utilidade da súa aplicación, e o descoñecemento de como as algas captan os contaminantes dificultou a interpretación dos resultados. Estudos recentes recomendaron o emprego de transplantes da alga parda *Fucus vesiculosus* para este fin, pero o seu modo de aplicación e o funcionamento subxacente aínda non foran descritos. Esta tese está constituída por cinco traballos que abordan estes dous problemas.

Análisis de la comunicación política en la red social X en España y Portugal

JUAN ESTRAVIZ PORTELA

Director/es: José Sixto García

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 10/01/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis doctoral analiza la comunicación política en la plataforma X en España y Portugal, centrando su estudio en el impacto de la plataforma en la dinámica política de ambos países. A partir de casi 200.000 tweets, se evalúan las estrategias comunicativas de los actores políticos, cómo interactúan con los ciudadanos y otros actores, y amplifican sus mensajes. Uno de los objetivos principales es identificar las tácticas empleadas por los actores políticos en X, estudiando cómo estos difunden mensajes, generan debates y fomentan la interacción directa con los ciudadanos. La investigación también examina la influencia de los algoritmos de X, que priorizan el contenido popular y viral, lo que ha contribuido a la creación de comunidades digitales polarizadas. La tesis ofrece un análisis de cómo X ha reconfigurado el panorama de la comunicación política digital, subrayando los desafíos y oportunidades que las redes sociales presentan para la política contemporánea.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

A relación entre a distribución funcional e persoal da renda. proposta metodolóxica e aplicación para España e Galicia no período 2007-2021

JOSÉ MANUEL AMOEDO MELJIDE

Director/es: María del Carmen Sánchez Carreira

PD: Economía e Empresa

Data: 10/01/2025 - Presencial

Resumo:

O obxectivo desta tese de doutoramento é profundar no coñecemento e o estudo da relación entre a distribución funcional e persoal da renda a nivel teórico, metodolóxico e empírico. Neste senso, esta investigación presenta importantes contribucións ó estudo da distribución e as desigualdades, en xeral, e ó estudo da relación entre a distribución funcional e persoal da renda, en particular. Dende a perspectiva teórica, realízase unha revisión do estudos sobre a distribución e as desigualdades ó longo da historia do pensamento económico e da sociolóxico e profúndase no estudo sobre a distribución da renda dende os enfoques funcional e persoal e, especialmente, nos enfoques existente para o estudo da súa relación. Dende a perspectiva metodolóxica, realízase unha revisión das fontes de información dispoñibles para o estudo da mencionada relación e desenvólvense dúas propostas metodolóxicas para a medición da desigualdade na composición da renda que permiten superar as principais limitacións das xa existentes e abordar os niveis de desigualdade na composición da renda entre as clases sociais. Dende a perspectiva empírica, realízase un estudo dos casos de España e Galicia no período 2007-2021 aplicando as novas propostas metodolóxicas.

Mejora de imágenes retinianas mediante nuevo codificado de frentes de onda y procesado digital

ENRIQUE GONZÁLEZ AMADOR

Director/es: Eva María Acosta Plaza, Justo Arines Piferrer y Alfonso Padilla Vivanco

PD: Láser, Fotónica e Visión

Data: 13/01/2025 - Semipresencial

Resumo:

La observación de la retina, se ve limitada por la existencia de aberraciones introducidas bien por la propia óptica del ojo, así como del instrumento que se utilice para visualizar el fondo de ojo. Tanto las aberraciones como el emborronamiento producido por opacidades en las superficies del ojo degradan la calidad de la imagen retiniana limitando la resolución espacial de la misma. Para evitar estos problemas se han desarrollado una serie de técnicas como la óptica adaptativa o la deconvolución tras medida del frente de onda y más recientemente la técnica de codificado de frentes de onda (Wavefront Coding). Los elementos codificadores del frente de onda más empleados en la actualidad presentan forma de polinomios de orden tres. En esta tesis se propone por primera vez y se analiza el empleo de la base ortogonal de los polinomios de Jacobi-Fourier para la construcción de elementos de codificadores de fase que se puedan emplear en la técnica de Wavefront Coding. Esta base proporciona una gran flexibilidad en el diseño de láminas de fase válidas para codificado de frentes de onda.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Sources of genomic instability in the cancer genome

MARTÍN SANTAMARINA GARCÍA

Director/es: José Manuel Castro Tubio

PD: Medicina Molecular

Data: 13/01/2025 - Presencial

Resumo:

Os cancros transmisibles son liñaxes de células somáticas que se propagan entre individuos mediante a transferencia de células tumorais vivas. O tumor venéreo transmisible canino (CTVT), un cancro transmisible que afecta aos cans, é un dos cancros máis lonxevos detectados na natureza. Con aproximadamente 6.000 anos de idade, representa un modelo único para comprender como evolucionan os procesos mutacionais de baixa frecuencia no cancro. Un destes procesos, moi relevante polo seu impacto na estrutura e evolución dos xenomas, é a retrotransposición somática, un dos principais mecanismos de xeración de variación xenética en diversos tipos tumorais. A tese analiza os patróns de retrotransposición somática en CTVT, coa idea de caracterizar as súas dinámicas de mobilización, o seu impacto xenómico, e o escenario de coevolución entre retrotransposóns e xenoma hospedador, obtendo conclusións extrapolables á bioloxía do cancro en humanos.

Evaluación y seguimiento de la obesidad mórbida tratada mediante la técnica de cirugía bariátrica: bypass duodeno-ileal de anastomosis única con gastrectomía tubular (SADI-S)

AURELIO MANUEL MARTÍS SUEIRO

Director/es: Felipe Casanueva Freijo, Miguel Ángel Martínez Olmos, Francisco Javier Baltar Boileve

PD: Endocrinoloxía

Data: 13/01/2025 - Presencial

Resumo:

El objetivo principal de esta tesis doctoral es la evaluación de la técnica de cirugía bariátrica SADI-S que se practica en nuestra área sanitaria, y para ello se ha llevado a cabo un análisis exhaustivo de los resultados clínicos de los pacientes con obesidad grave a los que se les ha tratado con SADI-S como terapia quirúrgica inicial desde 2013 a 2019. Un total de 59 pacientes, 16 hombres, fueron incluidos en el estudio. Se ha estudiado la evolución ponderal y de las comorbilidades, las complicaciones nutricionales o quirúrgicas, y la mejora en la calidad de vida. Los datos se han comparado con los descritos en la literatura para otras técnicas bariátricas más extendidas: el bypass gástrico, la gastrectomía vertical o manga gástrica y el cruce duodenal. Los resultados globales son prometedores.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Panificación de cereales autóctonos de Galicia cultivados en ecológico y convencional

MARÍA NEREA FERNÁNDEZ CANTO

Director/es: Santiago Pereira Lorenzo, Mª Ángeles Romero Rodríguez, Matilde Lombardero Fernandez

PD: Investigación Agraria e Forestal

Data: 13/01/2025 - Presencial

Resumo:

En los últimos años ha crecido el interés por recuperar variedades autóctonas y el desarrollo de sistemas de cultivo más respetuosos con el medioambiente. Por otra parte, el consumo de productos ecológicos cada vez tiene mayor demanda, lo que representa una oportunidad de desarrollo de la agricultura local. Por tanto, a pesar del incremento de los sistemas de producción intensivos, el cultivo de trigos autóctonos o “trigos do país” se mantuvo a lo largo de los años debido a la buena calidad del pan obtenido a partir de ellos. La reciente puesta en marcha de la Indicación Geográfica Protegida (IGP) Pan Gallego ha incrementado el interés de los agricultores y consumidores por estas variedades, puesto que al menos un 25% de la harina utilizada en su elaboración tiene que proceder de variedades locales, como es el caso de ‘Caaveiro’. En este trabajo se desarrolló un sistema para garantizar la trazabilidad de la variedad ‘Caaveiro’, que se usa en la elaboración de la IGP Pan Gallego, mediante el uso de marcadores moleculares (SSRs), la reacción en cadena de la polimerasa (PCR) y la reacción en cadena de la polimerasa digital en gotas (ddPCR).

Twitter Public and Digital Diplomacy by The United States in Saudi Arabia

HUSSAIN ABDU A NAJMI

Director/es: José Sixto Garcia

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 17/01/2025 - Presencial

Resumo:

This thesis examines the effectiveness of U.S. public and digital diplomacy on the platform X (formerly known as Twitter) in Saudi Arabia. The research highlights significant communication challenges due to cultural and political differences, especially on sensitive issues. Negative comments hinder effective dialogue, underscoring the need for strategy revisions and increased engagement to improve the U.S. image. The embassy relied heavily on consensus-building strategies to promote cultural and educational relations and convey messages aligned with the U.S. vision. The second most common strategy was a media-based approach, focusing on one-way communication. The study also found that the U.S. embassy heavily relies on hashtags to organise and classify posts on the X platform. The research found that hashtags are essential in increasing visibility and engagement with posts by facilitating their discovery and interaction. Regarding comments and relationship-building, the findings showed weak interaction with the embassy’s posts, and most comments were negative, reflecting significant challenges in convincing the Saudi public of the messages conveyed by the U.S. embassy.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Evaluación del índice de satisfacción de los pacientes tras la rehabilitación protésica de los implantes osteointegrados

MARÍA NÚÑEZ OTERO

Director/es: José María Suárez Quintanilla

PD: Ciencias Odontolóxicas

Data: 17/01/2025 - Presencial

Resumo:

A rehabilitación de implantes osteointegrados converteuse nun procedemento clínico previsible cunha alta taxa de éxito. Trátase, porén, dunha técnica que sufriu en moi pouco tempo unha profunda modificación conceptual. Na década dos anos 80 o único requisito para o tratamento con implantes, esixible por profesionais e pacientes, era que os aparellos permanecesen inmóbiles na boca o maior tempo posible. Na actualidade, porén, as demandas estéticas e funcionais dos pacientes aumentaron e, polo tanto, a nosa planificación clínica debe estar orientada a satisfacer estas demandas. A idea orixinal desta investigación xorde da necesidade de analizar a opinión dos nosos pacientes sobre tratamentos complexos de rehabilitación sobre implantes osteointegrados, así como de establecer a comparación existente entre os criterios de éxito que busca o profesional e os que desexa acadar o paciente, que non sempre teñen que coincidir.

Novas Aproximacións para Afrontar o Desafío das Superbacterias Baseadas na Detección Química das Carbapenemasas e na Inhibición da Biosíntese dos Aminoácidos Esenciais

RAFAEL CANABAL FALCÓN

Director/es: Concepción González Bello

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química Aplicadas

Data: 17/01/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tese de doutoramento pretende contribuír ao desenvolvemento da síntese de detectores químicos altamente sensibles que permitan detectar cepas resistentes aos antibióticos b-lactámicos, especialmente aquelas que presentan resistencia aos carbapenems, considerados como antibióticos de último recurso. Para este fin deseñáronse unha serie de compostos cromoxénicos, baseados no imipenem, obxectivos 3 a 7, con grupos cromóforos dinitroaromáticos inspirados na nitrocefina. A estratexia sintética empregada, implica como etapas clave as reaccións de acoplamento de Stille, de Mitsunobu ou a alquilación de Tsuji-Trost. Ademais, tamén se pretende o desenvolvemento de entidades químicas capaces de modular a actividade de dianas non explotadas e relevantes para a supervivencia das bacterias. Abordase a inhibición da xiquimato quinasa, quinto enzima da ruta do ácido xiquímico, ruta esencial en bacterias e ausente nos animais, o que a converte en unha diana terapéutica moi atractiva para o descubrimento de antibióticos. Este enzima é esencial na supervivencia de bacterias patóxenas moi relevantes mostran unha alta resistencia a moitos antibióticos, como son: *Mycobacterium tuberculosis*, responsable da tuberculose; *Helicobacter pylori*, causante de úlceras gástricas e duodenais e tamén clasificada como axente carcinóxeno tipo I; *Pseudomonas aeruginosa*, un dos patóxenos máis comúns nas infeccións nosocomiais.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Estudio radiológico de la fractura dentaria: radiografía 2D versus CBCT 3D

MARÍA SOLEDAD MAREQUE BUENO

Director/es: Benjamín José Martín Biedma, Pablo Castelo Baz

PD: Ciencias Odontolóxicas

Data: 20/01/2025 - Presencial

Resumo:

Las fracturas longitudinales de los dientes representan un desafío diagnóstico significativo para los profesionales clínicos debido a su naturaleza compleja y a sus diversas presentaciones clínicas. Este estudio clínico retrospectivo tuvo como objetivo comparar la sensibilidad de las imágenes de tomografía computarizada de haz cónico, CBCT y las radiografías periapicales para revelar dientes agrietados, dientes divididos y dientes con fracturas verticales de la raíz en pacientes que asisten a tres clínicas dentales. Se incluyeron noventa y ocho pacientes diagnosticados con una fractura longitudinal del diente, dientes agrietados, dientes divididos y FR-V, mediante visualización directa después de la extracción y con registros clínicos y radiográficos completos. Se recopilaron datos demográficos, clínicos y radiográficos, incluyendo edad, sexo, tipo de diente, estado periodontal y presencia de restauraciones.

Materiais moleculares de lantanoides como imáns e termómetros luminescentes

CRISTINA GONZÁLEZ BARREIRA

Director/es: María Matilde Fondo Busto, Jesús Sanmartín Matalobos

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química

Data: 22/01/2025 - Presencial

Resumo:

A tese céntrase na obtención de materiais moleculares bifuncionais de lantanoides que se poidan comportar como moléculas imán (SMMs) e termómetros luminescentes. Con este propósito, explorouse a síntese de complexos de ións oblatos con xeometrías fortemente axiais, como a bipirámide pentagonal ou hexagonal, co obxectivo principal de obter SMMs estables ao aire, con elevada barreira enerxética para a inversión do spin (Uef), alta temperatura de bloqueo (TB) e luminescencia sensible á temperatura. Deste xeito, estes materiais poderían ter aplicacións en dispositivos de almacenamento de datos, coa vantaxe adicional de monitorizar en tempo real a temperatura do nanodispositivo magnético. Este estudo demostra que os dadores auxiliares inflúen notablemente na planaridade do macrociclo, e que os monodentados permiten unha flexión moito maior do mesmo. Independentemente da estrutura dos compostos, ambos son luminescentes, actuando os dous macrociclos L e LMe2 como sensibilizadores eficientes para a transferencia de enerxía ao ión DyIII.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

El turismo comunitario en Ecuador como estrategia de desarrollo sostenible de las comunidades

JOHANNA GABRIELA CISNEROS PALACIOS

Director/es: Edelmiro López Iglesias, M^a do Mar Pérez Fra

PD: Desenvolvemento Rexional e Integración Económica

Data: 23/01/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis tiene como objetivo analizar el turismo comunitario como estrategia de desarrollo sostenible de las comunidades en Ecuador. El marco teórico se fundamenta en la conceptualización del turismo comunitario y su relación con el desarrollo sostenible, lo que implica tener en cuenta los diferentes impactos (económicos, sociales, culturales, ambientales y desde la perspectiva de género) que esta actividad tiene sobre las comunidades rurales. La información recopilada nos ha permitido profundizar en los impactos económicos, socioculturales y ambientales del turismo comunitario en tres comunidades de características diferentes, ubicadas en las tres grandes regiones de Ecuador (Costa, Sierra y Amazonía). Además, prestamos atención especial a la perspectiva de género, tratando de aclarar en qué medida la participación de las mujeres en el turismo ha contribuido a mejorar sus ingresos y a modificar su rol, tanto en la vida comunitaria como en los hogares.

Universal relations for bosonic stars

JORGE ACASTELO MOURELLE

Director/es: Christoph Adam

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 23/01/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tese estuda diferentes tipos de obxectos compactos na Relatividade Xeral, centrándose na universalidade en estrelas de bosóns escalares e vectoriais, incluíndo as estrelas de Proca e Proca-Higgs, así como sistemas mesturados de bosóns e fermións. O obxectivo é comprender o seu comportamento universal, as súas posibles aplicacións e as características observacionais importantes para a astrofísica e os estudos de ondas gravitacionais. A investigación analiza tanto as versións estáticas coma rotantes destas estrelas, utilizando curvas de masa-radio e masa-frecuencia para explicar as súas propiedades. Abrangue estrelas de neutróns, estrelas de bosóns escalares e vectoriais, e estrelas mesturadas de neutróns e bosóns escalares, con énfase en atopar novas solucións, especialmente para estrelas rotatantes. En xeral, a tese mellora tanto a comprensión teórica como as ferramentas prácticas para a astrofísica e a ciencia das ondas gravitacionais, subliñando a importancia das estrelas bosónicas como obxectos astrofísicos reais.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Diversidad y abundancia de los dinoflagelados (Dinoflagellata) asociados a florecimientos algales nocivos en el Pacífico central de Guatemala

KARLA EVELYN PAZ CORDÓN

Director/es: Agustín Merino García, Fernando Cobo Gradin, Yuri Okolodkov

PD: Ciencias Agrícolas e Medioambientais

Data: 24/01/2025 - Virtual

Influencia de los polimorfismos genéticos, tabaco y radón en el cáncer de pulmón

JOSÉ RAMÓN ENJO BARREIRO

Director/es: Juan Miguel Barros Dios, Alberto Ruano Raviña

PD: Epidemioloxía e Saúde Pública

Data: 24/01/2025 - Presencial

Resumo:

Los resultados proporcionan información valiosa sobre la relación entre factores ambientales y los períodos de riesgo de florecimientos algales nocivos. Además, se observaron diferencias significativas en la riqueza de especies entre los sitios de muestreo, así como variaciones en la abundancia total del fitoplancton a lo largo de los diferentes trimestres estudiados. En total, se registraron 7790 células de dinoflagelados, sin diferencias significativas entre las profundidades de muestreo. Este estudio se llevó a cabo en colaboración con varios institutos gubernamentales, entre ellos el Instituto Nacional de Sismología, Vulcanología, Meteorología e Hidrología, la Dirección de Pesca y Acuicultura, las Autoridades Portuarias de Puerto Quetzal, la Base Naval del Pacífico, la Autoridad Marítima de Guatemala del Ejército de Guatemala y el Laboratorio de Control de Alimentos y Medicamentos del Ministerio de Salud Pública. Como resultado de la información recopilada, se elaboró un Catálogo de Especies del área del Pacífico Central de Guatemala.

Resumo:

El cáncer de pulmón es la primera causa oncológica de muerte a nivel mundial y la primera en incidencia según los datos del GLOBOCAN de 2022, con tendencia a seguir aumentando en los próximos años. Esta patología se divide en dos grandes grupos: en primer lugar, por su mayor incidencia, se encuentra el cáncer de pulmón de célula no pequeña, que abarca varios subtipos histológicos, siendo el adenocarcinoma el mayoritario, el que menor vínculo tiene con el tabaquismo y guardando relación con la contaminación ambiental. En segundo lugar, se ubica el cáncer de pulmón de célula pequeña, que representa un pequeño porcentaje de todos los cánceres de pulmón. Este subtipo es, desafortunadamente, el que peor pronóstico presenta debido a que en la mayoría de los casos se diagnostica en estadios muy avanzados presentando metástasis. Además, está estrechamente vinculado al consumo de tabaco. En relación con los factores de riesgo, hay que tener presente que el primero de ellos es el tabaquismo y en segundo lugar encontramos el gas radón, pero no todos los sujetos expuestos a estos agentes carcinogénicos presentan esta patología, por ello, planteamos que los factores genéticos pueden tener un papel relevante en el proceso de la oncogénesis. En esta tesis se estudian, a través de tres artículos, los diferentes genes que pueden estar implicados en este proceso.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Estudio del radón ocupacional en España

LUCÍA MARTIN DE BERNARDO GIBBERT

Director/es: Mónica Pérez Ríos, Alberto Ruano Raviña

PD: Epidemioloxía e Saúde Pública

Data: 28/01/2025 - Presencial

Resumo:

La exposición al radón se considera el segundo factor de riesgo del cáncer de pulmón después del tabaquismo. La nueva regulación sobre la exposición de los trabajadores al radón introduce, por primera vez en España, un nivel de referencia de 300 Bq/m³. Esto se materializa en que los empleadores deben medir el radón en planta baja y bajo rasante en las zonas prioritarias de radón, y si algún lugar de trabajo supera los 300 Bq/m³ debe llevarse a cabo una mitigación. Un estudio piloto publicado en 2019 indicó que los niveles de radón laboral en España podrían ser excesivos. Debido al escaso tamaño de muestra, este estudio piloto sólo pudo proporcionar datos muy preliminares. Los estudios que cuantifiquen y caractericen la exposición laboral a radón en España pueden servir como punto de partida para la aplicación de la nueva normativa. Por otro lado, existe una falta de evidencia respecto a la mitigación de radón laboral, tanto en España como en el mundo. Los principales objetivos de esta tesis fueron revisar y analizar la evidencia disponible sobre el impacto del radón en la salud de las personas, caracterizar la exposición ocupacional al radón y su mitigación en España, y proponer soluciones para proteger a las personas trabajadoras frente a este factor de riesgo.

Integrative and scientific educational approach to child drowning. Innovation from prevention to intervention

LUCÍA PEIXOTO PINO

Director/es: Antonio Rodríguez Núñez, Javier Rico Díaz

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 31/01/2025 - Presencial

Resumo:

The discussion of the thesis focuses on the relevance and applicability of specific to drowning educational programs in real risk situations and the need for scientific assessment and long-term follow-up to evaluate their effectiveness. It highlights the importance of considering and determining the optimal age for initiation in each educational content and the necessary frequency for retraining rescue skills. Additionally, it addresses the relevance of providing accessible and low-cost and available educational resources in special for disadvantaged communities along the world. Practical education in drowning prevention and bystander initial rescue should be an integral part of the educational curriculum from the early school stages, promoting a long-lasting culture of aquatic safety from a young age. School and community education in drowning prevention and activation of the chain-of-survival must be addressed from a global, pedagogical, multidisciplinary, innovative, inclusive, and accessible approach.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xaneiro

Transformations in small-scale fisheries: charting and enacting desirable and just futures

IGNACIO GIANELLI MAISONNAVE

Director/es: Carlos Sebastián Villasante Larramendi, Micaela Trimble Núñez

PD: Ciencias Mariñas, Tecnoloxía e Xestión

Data: 31/01/2025 - Semipresencial

Resumo:

This thesis aims to explore the concept of transformation in Small-scale fisheries (SSF) and to stimulate deliberate actions toward fostering more just and resilient spaces for this subsector, with a focus on Uruguay. Through a transdisciplinary and multiscale approach, this work integrates global perspectives with local processes, engaging a diverse network of academic and non-academic collaborators to drive both theoretical insights and practical outcomes. In conclusion, the thesis offers valuable theoretical and practical contributions to understanding and applying the concept of SSF transformations. It underscores the critical role of researchers as agents of change and advances the creation of safe and just spaces for SSF in an era of uncertain futures. Overall, the thesis highlights the importance, role, and potential of SSF and emphasizes the need to address their challenges in a systemic and transformative manner.

O xene de pluripotencia SOX2 en cancro

PATRICIA LADO FERNÁNDEZ

Director/es: Anxo Vidal Figueroa, Manuel Collado Rodríguez

PD: Medicina Molecular

Data: 31/01/2025 - Presencial

Resumo:

La reactivación de genes propios de células madre es un evento común en cáncer. Durante la progresión tumoral, es frecuente que las células acumulen mutaciones en genes supresores de tumores, lo que facilita la reactivación de programas de desarrollo silenciados en células diferenciadas. SOX2 es un factor clave en el mantenimiento de la pluripotencia de las células madre embrionarias, con un papel fundamental no solo durante el desarrollo embrionario, sino también en la homeostasis y regeneración de los tejidos adultos. En tumores humanos, el gen SOX2 se encuentra desregulado con frecuencia e incluso se ha descrito como oncogén en carcinoma de célula escamosa de pulmón y esófago. Las células diferenciadas suelen mantener el locus de SOX2 reprimido. Sin embargo, la pérdida de expresión de genes supresores de tumores, como Rb1 y Rb12, anula esta represión e incrementa los niveles de Sox2. La deficiencia adicional del supresor tumoral TP53, también común en tumores humanos, causa un incremento de los niveles de SOX2 todavía mayor. Estas observaciones nos llevaron a investigar la posible contribución de TP53 en la regulación transcripcional de SOX2 en cáncer. En conjunto, los resultados de la tesis sugieren que la reprogramación de los elementos reguladores del desarrollo y la mutación en genes supresores de tumores reactivan la expresión del gen de pluripotencia SOX2, favoreciendo la progresión tumoral.

[↩ Ir ao sumario](#)

«A dúbida é a nai do descubrimento»

Ambrose Bierce

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento
Internacional da USC (EDIUS),
Santiago de Compostela

Coordinación:
Miguel Tüñez

Revisión lingüística:
Gisella Costas López
*PD Estudos da Literatura
e da Cultura*

Copy:
Clara Castilla

Deseño:
nudobrand

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020
ISSN 2792-6079

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

*Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura,
Educación e a USC para o desenvolvemento de accións estratéxicas de I+D+i.*